

Profesionálne uznávanie dokladov o vzdelaní a odborných kvalifikácií

Uznaním dokladu o vzdelaní je uznanie dokladu o vzdelaní vydaného uznanou vzdelávacou inštitúciou členského štátu EÚ alebo tretej krajiny za rovnocenný s dokladom o vzdelaní vydaným uznanou vzdelávacou inštitúciou v Slovenskej republike.

Profesionálne uznávanie znamená uznávanie za účelom výkonu povolania.

Je potrebné rozlišovať medzi regulovanými a neregulovanými povolaniami.

- **regulované povolanie** je povolanie, odborná činnosť alebo skupina odborných činností, na ktorých výkon sa vyžaduje splnenie kvalifikačných predpokladov ustanovených osobitnými predpismi. Zoznam regulovaných povolanií je k nahliadnutiu [tu](#).
- **neregulované povolanie** je povolanie, ktorého výkon nie je podmienený kvalifikačnou požiadavkou.

1. Uznávanie ukončeného vzdelania na výkon neregulovaného povolania v Slovenskej republike

Princíp neregulovaného povolania spočíva v skutočnosti, že kvalifikačné požiadavky vzťahujúce sa na výkon daného povolania neexistujú alebo sú príliš všeobecné. Z uvedeného dôvodu uznávanie nie je potrebné.

2. Uznávanie ukončeného vzdelania zo zahraničia na výkon regulovaného povolania v Slovenskej republike

Uznávanie ukončeného vzdelania zo zahraničia na výkon regulovaného povolania sa uskutočňuje v troch režimoch:

- systém automatického uznávania kvalifikácií,
- systém uznávania na základe nadobudnutých práv a
- všeobecný systém uznávania odborných kvalifikácií.

Systém automatického uznávania kvalifikácií sa uskutočňuje na základe princípu skordinovaného vzdelávania. Ide o povolania lekár, zubný lekár, farmaceut, sestra a pôrodná asistentka. V prípade uvedených povolanií sa členské štáty EÚ dohodli na koordinácii vzdelania, ktorá spočíva v dodržiavaní minimálnych štandardov pre odbornú prípravu stanovených smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES o uznávaní odborných kvalifikácií. Podľa tohto systému sa postupuje v prípade povolanií a kvalifikácií, ktoré boli nadobudnuté na území členského štátu po vstupe členského štátu do EÚ/EHS.

Systém uznávania na základe nadobudnutých práv sa aplikuje na okruh vyššie uvedených zdravotníckych povolanií, ak vzdelanie bolo získané pred vstupom členského štátu do EÚ/EHS, nesúhlasí názov diplomu alebo z iného, špecifického dôvodu.

Všeobecný systém uznávania odborných kvalifikácií sa aplikuje na povolania, pri ktorých nedochádza ku koordinácii vzdelania a v prípadoch všetkých kvalifikácií, ktoré boli nadobudnuté na území tretej krajiny (mimo EÚ, EHS a Švajčiarska). Tento systém je založený na domnienke **porovnateľnosti**, čo znamená, že pri rozhodovaní o uznaní dokladu o vzdelaní sa porovnáva rozsah a obsah vzdelania žiadateľa s rozsahom a obsahom vzdelania, ktoré sa vyžaduje v Slovenskej republike. Na základe porovnania možno následne uznať alebo neuznať doklad o vzdelaní za rovnocenný s dokladom o vzdelaní vydaným v Slovenskej republike.

Osobitným režimom sa riadi **uznávanie zdravotníckych odborných kvalifikácií nadobudnutých na území tretích krajín (mimo EÚ, EHS a Švajčiarska)**, ktorá sa uskutočňuje v dvojstupňovom procese:

- v prvom stupni žiadateľ požiada Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky o uznanie dokladu o vzdelaní. Pri uznávaní dokladov o vzdelaní sa posúdi, či doklad o vzdelaní bol nadobudnutý na štátom uznanej škole a či vzdelanie spĺňa formálne náležitosti porovnateľnosti podľa požiadaviek definovaných v [Nariadení vlády č. 296/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností](#).
- po uznaní dokladu o vzdelaní je žiadateľ povinný vykonať doplňujúcu skúšku na strednej alebo vysokej škole, ktorá poskytuje rovnaký študijný program, aký bol absolvovaný, z dôvodu preverenia jeho skutočných vedomostí. Doklad o odbornej kvalifikácii na výkon zdravotníckeho povolania vydaný v tretej krajine sa automaticky uzná za rovnocenný s dokladom o odbornej kvalifikácii na výkon zdravotníckeho povolania vydaným v Slovenskej republike na základe **uznaného dokladu o vzdelaní a doplňujúcej skúšky úspešne vykonanej po uznaní dokladu o vzdelaní** na uznanej vysokej škole alebo uznanej strednej škole v Slovenskej republike.

Znalosť štátneho jazyka

Žiadateľ o uznanie odbornej kvalifikácie je povinný ovládať štátny jazyk v rozsahu potrebnom na výkon príslušného regulovaného povolania.

Ak ide o výkon zdravotníckych profesií, ovládanie štátneho jazyka v rozsahu potrebnom na výkon príslušného regulovaného povolania sa vždy overí skúškou. Príslušným orgánom na účely overenia ovládania štátneho jazyka skúškou je Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky.

Pri iných regulovaných povolaniach sa overenie ovládania štátneho jazyka skúškou vykoná, ak existujú odôvodnené pochybnosti o dostatočnom rozsahu ovládania štátneho jazyka.

Žiadateľ nemusí preukazovať ovládanie štátneho jazyka, ak úspešne vykonal maturitnú skúšku zo štátneho jazyka alebo štátnu jazykovú skúšku zo štátneho jazyka.

Konanie o uznaní dokladu o vzdelaní a odbornej kvalifikácie

O uznaní dokladu o vzdelaní (vysokoškolský alebo stredoškolský doklad) rozhoduje Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, pokiaľ osobitný predpis neustanovuje inak. O uznaní odbornej kvalifikácie (ostatné kvalifikačné požiadavky okrem dokladu o vzdelaní, napr. odborná prax, doklad z neformálneho vzdelávania a pod.) rozhoduje orgán príslušný na uznanie odbornej kvalifikácie.

Ak je príslušným orgánom na uznanie dokladu o vzdelaní aj odbornej kvalifikácie ten istý orgán, uznanie je možné jedným rozhodnutím v jednom konaní. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR týmto spôsobom rozhoduje o uznaní dokladu o vzdelaní a odbornej kvalifikácie pre:

Konanie sa vždy začína odo dňa doručenia žiadosti príslušnému orgánu.

Každá žiadosť musí obsahovať:

- meno a priezvisko žiadateľa,
- adresu trvalého pobytu alebo obdobného pobytu žiadateľa,
- názov regulovaného povolania, na účely ktorého žiadateľ žiada o uznanie dokladu o vzdelaní, alebo odbornej kvalifikácie,
- podpis žiadateľa.

Prílohou žiadosti o uznanie dokladu o vzdelaní sú:

- kópia dokladu totožnosti,
- osvedčené kópie dokladov o vzdelaní,
- výpis o absolvovaných predmetoch a vykonaných skúškach,
- informácia alebo kópia dokladu o predchádzajúcom vzdelaní dosiahnutom pred vzdelaním, ktoré je predmetom žiadosti,
- doklad o zaplatení správneho poplatku 50 EUR.

Prílohou žiadosti pre doklady o vzdelaní získané v tretej krajine (mimo EÚ, EHS a Švajčiarsko) sú aj:

- overenie pravosti podpisov a odtlačku pečiatky školy na origináloch dokladov o vzdelaní orgánom tretej krajiny príslušným na jeho overenie, ak medzinárodná zmluva neustanovuje inak (apostille alebo superlegalizácia),
- potvrdenie o oprávnení vzdelávacej inštitúcie poskytovať príslušné vzdelávanie, o uznanie ktorého žiadateľ žiada, a
- podrobný obsah absolvovaných predmetov (syllaby predmetov).

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR vydáva rozhodnutie vo veci uznania dokladu o vzdelaní sa vydáva do **2 mesiacov** od prijatia kompletnej žiadosti

Prílohou žiadosti o **uznanie odbornej kvalifikácie** sú:

- kópia dokladu totožnosti,
- osvedčená kópia rozhodnutia o uznaní dokladu o vzdelaní na výkon príslušného povolania v Slovenskej republike alebo osvedčená kópia osvedčenia o odbornej spôsobilosti,
- osvedčenie o charaktere a dĺžke praxe vydané príslušným orgánom členského štátu alebo tretieho štátu, ak sa vyžaduje,
- doklady preukazujúce obsah a rozsah absolvovaného vzdelania vydané príslušným orgánom členského štátu alebo tretieho štátu, ak sa vyžadujú, doklad o zaplatení správneho poplatku 50 EUR,
- doklady preukazujúce splnenie ďalších podmienok, ktoré sa podľa právnych predpisov upravujúcich výkon príslušného regulovaného povolania v Slovenskej republike vyžadujú,
- protokol o vykonaní doplňujúcej, ak sa vyžaduje.

Príslušný orgán rozhodne o uznaní odbornej kvalifikácie do **1 mesiaca** od doručenia úplnej žiadosti. Rozhodnutie o uznaní dokladu o vzdelaní a odbornej kvalifikácie pre pedagogické, športové a zdravotnícke povolania Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR vydáva v jednom konaní do **3 mesiacov** od doručenia úplnej žiadosti. Správny poplatok je v tom prípade 100 EUR.

3. Uznávanie ukončeného vzdelania na účely vydávania modrých kariet EÚ

Vysokokvalifikovaný štátny príslušník tretej krajiny môže mať na území Slovenskej republiky udelený prechodný pobyt na základe udelenej modrej karty EÚ. Prílohou k žiadosti o udelenie modrej karty EÚ je aj **rozhodnutie o uznaní dokladu o vzdelaní** štátneho príslušníka tretej krajiny. Pokiaľ má občan tretej krajiny v úmysle vykonávať regulované povolanie, postupuje podľa usmernení o uznávaní ukončeného vzdelania zo zahraničia na výkon regulovaného povolania v Slovenskej republike. Pokiaľ má občan tretej krajiny v úmysle vykonávať neregulované povolanie, postupuje podľa usmernení o akademickom uznávaní dokladov o vzdelaní.